

București, 14 iulie 2020

**În atenția domnului Nelu Tătaru
Ministrul Sănătății**

O criză în sănătate este o oportunitate pentru reformă

Domnule Ministru,

ARAS - Asociația Română Anti-SIDA salută inițiativa pe care ați prezentat-o cu puțin timp în urmă, cea a unei reforme în sănătate. Suntem convinși că o criză precum cea recentă, care nu s-a încheiat încă, este o oportunitate pentru a începe o reformă a sistemului sanitar.

De asemenea, considerăm că această idee se integrează perfect în *Planul de relansare economică* făcut public de Guvern acum două săptămâni, în care apar și măsuri referitoare la domeniul medical. După cum s-a văzut și în ultimele luni, în România, oamenii merg la medic doar pentru a primi tratament, deci doar când sunt bolnavi. Nimeni nu merge la medic pentru a afla cum să nu se îmbolnăvească.

Un singur exemplu, edificator: în condițiile în care măsurile de prevenire HIV/SIDA sunt cunoscute în întreaga lume și mijloacele de prevenire a infectării pe cale sexuală sunt la îndemâna oricui, în 2019, în România, 13% dintre noile cazuri de infecție s-au înregistrat la tineri cu vârste între 15 și 24 de ani.

Avem un sistem de boală, nu unul de sănătate.

Ca organizație activă de aproape 30 de ani în domeniul protejării sănătății cetățenilor și al apărării drepturilor acestora la servicii medicale și sociale, vă trimitem mai jos o serie de măsuri care, odată incluse în strategia de reformă, ar ajuta la rezolvarea unor probleme cronice ale sistemului medical românesc. Menționăm că toate aceste recomandări se înscriu în documentele și politicile europene și internaționale la care România a aderat și pe care, prin urmare, s-a angajat să le respecte și să le pună în practică.

1. Centrarea viitoarei strategii de sănătate (actuala încheindu-se în 2020) pe sănătate și nu pe boală, deci cu egală atenție la acțiunile preventive și la cele curative. Modul de organizare a serviciilor, formarea inițială și continuă a personalului, protocoalele de lucru, managementul, monitorizarea și evaluarea, raportarea, legislația, ierarhizarea deciziei trebuie să facă parte integrantă din strategie și toate cu scopul menținerii stării de sănătate a populației, prin prevenire și tratament. Modernizarea politicilor publice de sănătate prin asigurarea integrării acțiunilor bazate pe dovezi științifice și alinierea la recomandările și standardele internaționale din domeniu. Amendarea legislației în vigoare și eficientizarea ei, astfel încât să răspundă realităților actuale.
2. Prevenirea îmbolnăvirilor în rândul populației, printr-o mai bună organizare a sistemului sanitar:
 - a. Promovarea sănătății și educație pentru sănătate;
 - b. Schimbarea comportamentelor cu risc (alimentare, sexuale etc);
 - c. Imunizarea populației prin vaccinare pentru toate bolile considerate grave pentru care există vaccin;
 - d. Depistarea precoce a îmbolnăvirilor prin testare benevolă și voluntară a populației și în special a grupurilor vulnerabile; accesibilizarea testării rapide a unor infecții prevalente în comunitățile vulnerabile și dezavantajate socio-economic (HIV, hepatite virale, COVID etc.) prin demedicalizare.

3. Prevenirea îmbolnăvirilor nosocomiale: a. Organizarea serviciilor de sănătate cu respectarea circuitelor sanogene și a protocoalelor de lucru; b. Asigurarea personalului necesar circuitelor sanogene; c. Formarea continuă a personalului medical și auxiliar în precauții universale la locul de muncă și prevenirea bolilor profesionale.
4. Capacitarea tuturor furnizorilor de servicii de sănătate (publici și privați) și încurajarea participării active a populației (societății civile) la prevenire și tratament. Luarea de măsuri explicite pentru facilitarea accesului la servicii pentru grupurile vulnerabile, care ajung foarte greu să primească servicii medicale. Recunoașterea formală și susținerea financiară a ONG-urilor ca furnizori de servicii medico-sociale (servicii integrate), cu atât mai mult cu cât o mare parte dintre acestea se adresează grupurilor vulnerabile, reducând inegalitățile în accesul la servicii de prevenire și tratament. Includerea ONG-urilor în conceperea și coordonarea strategiei de sănătate și a politicilor publice de sănătate, prin crearea de comisii intersectoriale și multidisciplinare.
5. Reglementarea organizării și funcționării comisiilor intersectoriale și multidisciplinare printr-un act normativ (Hotărâre de Guvern sau Ordin de Ministru), numai după consultarea actorilor interesați sau implicați. Comisiile ar trebui să fie permanente și coordonate fie de Ministerul Sănătății, fie de o altă structură aflată în subordinea Primului Ministru.
6. Democratizarea reală a sistemului de sănătate, pentru a garanta accesul tuturor cetățenilor României, inclusiv pentru cei care nu au asigurare de sănătate. O coordonare rațională între diverșii actori publici și privați din domeniul medical și social (autoritățile guvernamentale, DSP, autoritățile locale, ASSMB, DGASPC, comisiile intersectoriale, ONG-uri) va asigura cunoașterea nevoilor populației și organizarea rațională, integrativă și responsabilă a sistemului.
7. Stabilirea în Strategia Națională de Sănătate a unor priorități specifice pentru grupurile vulnerabile: consumatori de droguri, femei și bărbați lucrători sexual, bărbați care fac sex cu bărbați, deținuți, imigranți, persoane fără adăpost, persoane fără acte de identitate și/sau fără asigurare de sănătate etc.
8. Măsuri concrete privind dezvoltarea cercetării în sănătate și actualizarea ghidurilor de tratament la nivelul celor mai recente descoperiri din domeniu.
9. Eficientizarea sistemului de achiziție și distribuție a medicamentelor, astfel încât să se rezolve problema întreruperilor de tratament și a lipsei medicamentelor, cu care românii se confruntă permanent de peste 20 de ani.

Pentru planificarea și implementarea cu succes a unei strategii de reformare a sistemului, suntem de părere că trebuie consultați și implicați toți actorii relevanți, guvernamentali și neguvernamentali, asociațiile și fundațiile care lucrează cu persoanele vulnerabile, asociațiile de pacienți etc.

De asemenea, vă asigurăm că suntem deschiși să contribuim cu experiența și cunoștințele noastre la crearea de strategii și planuri de acțiune, dar și, pe termen lung, la implementarea lor.

Maria Georgescu
Director executiv
ARAS

Nicoleta Dascălu,
Director Advocacy
ARAS